

Vilniaus miesto savivaldybės Mero pavaduotojui Tomui Gulbinui

Vilniaus miesto savivaldybės Jaunimo reikalų tarybai

Vilniaus miesto savivaldybės Bendrojo ugdymo skyriaus vedėjai

Vilniaus miesto savivaldybės Bendrojo ugdymo skyriaus vyr. specialistei Ritai Gagiškienei

Vilniaus miesto savivaldybės Jaunimo skyriaus vedėjui

POZICIJA DĖL LYTIŠKUMO UGDYMO VILNIAUS MIESTE

VJOSAS Asamblėja

2022 m. gegužės 28 d.

Vilnius

Vilniaus jaunimo organizacijų sąjunga „Apskritas stalas“ (toliau – VJOSAS), vienijanti ir atstovaujanti 19 Vilniaus mieste veikiančių jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų, kviečia atkreipti dėmesį į lytiškumo ugdymą Vilniaus mieste ir teikia pasiūlymus ir rekomendacijas dėl įvairių jaunimą liečiančių klausimų ir jų įgyvendinimo Vilniaus mieste.

VJOSAS,

atliepdamas į Vilniaus miesto jaunų žmonių poreikį gauti medicinos, psichologijos ir visuomenės sveikatos specialistų žiniomis paremtą lytiškumo ugdymą, užkertant kelią jaunuolių raidai pagal jų sveikatai ir aplinkinių saugumui žalingus stereotipus;

atsižvelgdamas, jog kokybiškas lytiškumo ugdymas suteikia žinias apie savo prigimtinio lytinio tapatumo suvokimą, atsakingą lytinį elgesį, reiškiantį gebėjimą valingai ir motyvuotai pasirinkti sau ir kitam asmeniui saugiausią (fizinę ir psichinę prasmę) lytinį elgesį, apimantį pagarbą sau ir kitam asmeniui, rizikingo lytinio elgesio pasekmių suvokimą;^{1,2}

pabrėždamas šeimos ir mokyklos indėlio į jauno žmogaus lytiškumo ugdymą svarbą dėl jų atsakomybės užtikrinti nepilnamečių asmenų saugumą ir moksliniais įrodymais ir tolerancija grįstą švietimą bei unikalių galimybių emociškai palaikyti ir tinkama linkme nukreipti jauną žmogų brandos metu;

¹ United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, International technical guidance on sexuality education: An evidence-informed approach (Second revised edition) (UNESCO, 2018), 28-30, <https://www.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/ITGSE.pdf>.

² Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministras, „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“, Vilnius, 2016, žiūrėta 2021 m. spalio 21 d., <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/285853b09aee11e68adcd1bb2f432d1>.

suprasdamas, jog nepaisant to, kad 2016 m. patvirtinta ir šiuo metu mokyklose įgyvendinama Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programa, iki 2023 m. planuojama pakeisti Gyvenimo įgūdžių programą³, poreikis jaunų žmonių lytiškumo ugdymui yra ilgalaikis;

atkreipdamas dėmesį, jog VJOSAS nuomone, šiuo metu yra būtina kelti bendrojo ugdymo įstaigų mokytojų, atsakingų už lytiškumo ugdymo temas, kompetencijas lytiškumo ugdymo temomis;

suvokdamas nevyriausybinių organizacijų, teikiančių moksliniais įrodymais ir tolerancija grįstas švietimo paslaugas, kompetenciją dalyvauti dialoge šiais klausimais bei įsitraukimo į lytiškumo ugdymo procesą potencialą;

skatina Vilniaus miesto savivaldybę, Vilniaus miesto bendrojo ugdymo įstaigas skirti daugiau dėmesio Vilniaus jaunimo lytiškumo ugdymui ir jo kokybei, bendradarbiaujant su nevyriausybiniomis organizacijomis;

prašo Vilniaus miesto savivaldybės administracijos užtikrinti galimybę nevyriausybinioms organizacijoms vesti moksliniais įrodymais ir tolerancija grįstas lytiškumo edukacijas Vilniaus moksleiviams ugdymo proceso metu, skiriant papildomą dėmesį socialiai pažeidžiamoms grupėms. Taip pat prašome Vilniaus miesto bendrojo ugdymo įstaigas skatinti Vilniaus mokytojus savanoriškai kelti savo kompetencijų lygį lytiškumo ugdymo klausimais;

palaiko neprivalomo lytiškumo ugdymo modulio pagal Sveikatos, lytiškumo ugdymo ir rengimo šeimai programą vykdymą Vilniaus mokyklose.

VJOSAS Pirmininkas

Šarūnas Grigonis

³ Aida Murauskaitė, „Apie į mokyklą besiširiantį lytiškumo ugdymą: ankstyvų lytinių santykių, seksualinės orientacijos temos vis dar yra tabu“, LRT.lt, 2021, žiūrėta 2021 m. spalio 21 d., <https://www.lrt.lt/naujienos/lietuvoje/2/1488749/apie-i-mokykla-besiirianti-lytiskumo-ugdyma-ankstyvu-lytiniu-santykiu-seksualines-orientacijos-temos-vis-dar-yra-tabu>.